

INSPECȚIA MUNCII
INSPECTORATUL TERITORIAL DE MUNCĂ HARGHITA

NR.9639/CLCA/26.09.2019

COMUNICAT DE PRESA
Munca fără forme legale

Compartimentul Control Muncă Nedecarată , din cadrul ITM Harghita, în primele **8 luni ale anului 2019**, cu un număr de **2** inspectori de muncă în medie, au verificat **339** de angajatori, din care s-a constatat că **11** angajatori foloseau personal fără forme legale de angajare, iar **20** de persoane au fost depistate că nu aveau încheiat nici o formă legală de angajare. În această perioadă au fost sancționați **98** de angajatori, fiind aplicate **241** de sancțiuni. Din totalul de **241** de sancțiuni s-au aplicat **39** de amenzi contravenționale și **322** de măsuri dispuse .Valoarea totală a amenzilor aplicate de compartimentul **Relații de Muncă** în perioada **ianuarie-august 2019** este de **439.300 lei**. **Primirea la munca a uneia sau a mai multor persoane fara incheierea unui contract individual de munca se sancționeaza cu amenda de 20.000 lei** pentru fiecare persoana astfel identificata, fara a depasi valoarea cumulata **de 200.000 lei**.

Ce presupune munca fără forme legale

Pe scurt, munca la negru înseamnă să lucrezi fără acte. Cunoscută și ca muncă nedecarată, munca la negru reprezintă activitatea prestată de un muncitor pentru un angajator, care poate fi persoană fizică sau juridică (o firmă), fără încheierea unui contract individual de muncă între cele două părți. De regulă, cei care muncesc la negru sunt lucrători în construcții, în comerț (comercianții din piețe, târguri), în agricultură (așa-zișii muncitori cu ziua), în gospodării (de exemplu, îngrijitorii persoanelor în vârstă, menajerele). Aceștia sunt plătiți pentru activitatea prestată, dar numele și salariile lor nu sunt înregistrate nicăieri. Bineînțeles, în absența unui contract care să creeze obligații pentru toate părțile implicate, există și riscul să întâlnești angajatori înșelători, care să nu te plătească deloc sau să amâne foarte mult plata salariului.

Forme de muncă fără forme legale

Munca la negru este un fenomen complex, care se poate manifesta sub mai multe forme. Printre cele mai frecvente se numără:

- Prestarea unor activități de muncă pentru un angajator (persoană fizică sau juridică) în baza unei înțelegeri verbale, fără încheierea în prealabil a unui contract individual de muncă și realizarea documentației necesare la angajare – este forma de muncă la negru cel mai des întâlnită;
- Efectuarea perioadei de probă (de regulă, aceasta durează trei luni) fără încheierea unui contract individual de muncă;
- Prestarea unor activități casnice în gospodării individuale fără încheierea unui contract individual de muncă;
- Prestarea ilegală a unor activități de muncă zilieră sau sezonieră (practică la care se recurge mai ales în cazul muncitorilor cu ziua, al ucenicilor, al lucrătorilor în construcții și în agricultură);
- Prestarea muncii în termene abuzive, depășirea celor opt ore de lucru pe zi (așa-numita muncă peste program, care nu este plătită în plus);
- Activitatea care nu este reglementată, evidențiată și fiscalizată, desfășurată în lipsa unui contract individual de muncă, fără stat de plată legal întocmit și plata contribuțiilor la bugetul de stat, fără pontaj pentru evidențierea normei de timp, fără documente privind norma de producție, tipul muncii prestate sau numele celui care urmează să muncească;
- Munca parțial evidențiată și fiscalizată, realizată prin evidența dublă (așa-zisa plată în mână, o sumă pe care angajatul o primește în plus față de salariul trecut în documentele oficiale);
- Munca înregistrată numai în acte în regim part-time sau în baza unei convenții de câteva ore pe zi, care, de fapt, se desfășoară în regim full-time (opt ore sau poate chiar mai mult).

INSPECTIA MUNCII

Dezavantajele muncii la negru pentru angajatori

Mulți angajatori preferă să folosească peronal la negru, în încercarea de a evita taxele și impozitele aferente angajării legale, dar există o serie de consecințe:

- Riscul unor amenzi foarte mari în cazul în care angajează oameni la negru;
- Riscul de a primi pedeapsa cu închisoarea dacă încearcă reluarea activității fără intrarea în legalitate;
- Sistarea activității firmei în cazul descoperirii unor nereguli;
- Riscul de a lucra cu muncitori lipsiți de profesionalism, neserioși, care pot abandona oricând proiectul, afectând performanțele firmei.

Dezavantajele muncii la negru pentru angajați

Bineînțeles, angajații sunt cei pe care munca la negru îi afectează cel mai tare, așa că, înainte de a accepta să muncească fără contract de muncă, trebuie să ia în considerare dezavantajele pe care le implică:

- Concediul de odihnă plătit și zilele libere legale nu vor fi garantate;
- Nu vor beneficia de concediu medical și de drepturile care derivă din el;
- Nu li se va lua în calcul vechimea în muncă și nici nu vor beneficia de sporurile aferente acesteia, ceea ce va afecta suma pe care o vor primi la pensie;
- Nu vor avea documente oficiale care să demonstreze vechimea în muncă și experiența de lucru;
- Nu vor beneficia de indemnizație de creștere a copilului pe parcursul concediului de maternitate/paternitate și nici de stimulente de inserție, un bonus care se acordă numai angajaților care se întorc mai repede la locul de muncă din **concediul de creștere a copilului**;

INSPECTIA MUNCII

- Nu vor beneficia de indemnizații pentru incapacitatea temporară de muncă, în cazul în care se confruntă cu o problemă de sănătate (cu excepția celor cauzate de **accidentele de muncă** sau de bolile profesionale);
- Nu vor fi asigurați la sistemul medical de stat, așa că va trebui să plătești pentru toate serviciile medicale de care au nevoie;
- Nu beneficiază de indemnizație de șomaj în cazul în care ești concediat;
- Nu vor putea negocia salariul în baza unor documente, pentru că acesta nu este înregistrat nicăieri; de asemenea, nu vor putea avea garanția salariului, pentru că nu există un contract care să-l oblige pe angajator să îi plătească sau să îi dea banii la o dată anume;
- Nu vor putea impune respectarea programului de lucru;
- Nu pot solicita un credit bancar, pentru că unul dintre principalele criterii impuse de bănci este dovedirea unui venit stabil;
- Nu pot beneficia de avantajele și facilitățile oferite angajaților care dețin contract de muncă (abonamente private de sănătate, diurne, indemnizație de transport în cazul unor deplasări, bonusuri de performanță, tichete de masă, reduceri la pachetele turistice etc.);
- Nu vor putea face parte dintr-un sindicat și nu vor putea cere drepturile în mod oficial.

Recomandări generale pentru angajați

Înainte de a începe treaba la un nou loc de muncă, ar fi bine să se asigure că angajatorul îi respectă drepturile și că vor lucra în condiții legale:

- Contractul de muncă înainte de a fi semnat trebuie citit cu atenție, se verifică data începerii activității, numele funcției pe care o vor ocupa, perioada de lucru (determinată sau

INSPECTIA MUNCII

nedeterminată), programul de lucru, salariul (brut și net), norma de muncă, numărul de zile de concediu de odihnă garantate;

- Să păstreze întotdeauna o copie a contractului de muncă;
- Să verifice dacă acesta a fost înregistrat în Registrul General de Evidență a Salariaților;
- Să nu accepte să lucreze fără contract sau cu un contract în care salariul trecut este mai mic decât cel pe care îl primește de fapt, să nu lucreze peste program (dacă orele suplimentare nu sunt recompensate în acord cu prevederile din Codul Muncii, articolele 122-123, la care se menționează că munca suplimentară se compensează prin ore libere plătite în următoarele 60 de zile calendaristice după efectuarea acesteia sau prin adăugarea unui spor la salariu);

În concluzie, munca la negru este un fenomen ilegal, cu dezavantaje semnificative pentru ambele părți implicate, care poate fi redus numai dacă angajatorii și angajații învață să sancționeze un astfel de sistem și să refuze ofertele de lucru ce nu corespund prevederilor legale.

Cu stimă,

Dorin MALE
Inspector șef
ITM Harghita

Daniela BORTOȘ
Consilier juridic

Str. Libertatii nr. 5, Miercurea-Ciuc, Harghita
Tel.: +40 266 37 11 41; fax: +40 266 31 08 28
e-mail: itmharghita@itmharghita.ro
Web: www.itmharghita.ro

5

Conform prevederilor Regulamentului (UE) 2016/679 al Parlamentului European și al Consiliului din 27 aprilie 2016 privind protecția persoanelor fizice în ceea ce privește prelucrarea datelor cu caracter personal și privind libera circulație a acestor date și de abrogare a Directivei 95/46/CE (Regulamentul general privind protecția datelor), informațiile referitoare la datele cu caracter personal cuprinse în acest document sunt confidențiale. Acestea sunt destinate exclusiv persoanei/persoanelor menționate ca destinatar/destinatari și altor persoane autorizate să-l primească. Dacă ați primit acest document în mod eronat, vă adresăm rugămintea de a returna documentul primit, expeditorului

INSPECTIA MUNCII

Str. Libertatii nr. 5, Miercurea-Ciuc, Harghita
Tel.: +40 266 37 11 41; fax: +40 266 31 08 28
e-mail: itmharghita@itmharghita.ro
Web: www.itmharghita.ro |

6

Conform prevederilor Regulamentului (UE) 2016/679 al Parlamentului European și al Consiliului din 27 aprilie 2016 privind protecția persoanelor fizice în ceea ce privește prelucrarea datelor cu caracter personal și privind libera circulație a acestor date și de abrogare a Directivei 95/46/CE (Regulamentul general privind protecția datelor), informațiile referitoare la datele cu caracter personal cuprinse în acest document sunt confidențiale. Acestea sunt destinate exclusiv persoanei/persoanelor menționate ca destinatar/destinatari și altor persoane autorizate să-l primească. Dacă ați primit acest document în mod eronat, vă adresăm rugămintea de a returna documentul primit, expeditorului